

Verwennen — niet verwennen.

door S. LUGTEN—REYS.

Midden in de weelde van een heerlijken zomer, rustig buiten genoten in de bosschen, op de heiden van ons eigen lieve land, werden we opgeschrikt door 'n telegram, telefoonoproep.

Bericht van een ontzettenden slag, neergedaald op lieve vrienden. Hun zoon, hun oudste, fijne geest, schoonheidszoeker — zoo jong al gewend te zwerven, te vertoeven in de schoonheidscentra van Europa, van Zuid-Europa 't liefst, was in Venetië ziek geworden, had zich nog kunnen spoeden naar Florence, omdat hij daar meer thuis was, en was daar overleden aan een korte typhus. De ouders aan de Engelsche kust, de overige kinderen in Duitschland en Frankrijk — wij, op de hoogte gebracht door personeel in de stad.

Het duurde nog wel een week, eer de vader en de moeder, na hun reizen door half Europa, in hun huis konden zijn en wij naar hen toe konden reizen om te trachten, hun de troost van ons medelijden te brengen. Want wij leden zelf ook, omdat we hem nu niet meer terug zouden zien komen uit de verre landen, waarvan hij zoo geestdriftig vertellen kon; omdat we hem zouden missen uit den jongen kring om ons heen, die ons zoo lief is.

Het was een gloeiend heete dag. We bleven lang samen: zij, de be-roofde ouders en wij. Want iedereen was weg — en wie zou er terug-komen in deze gevaarlijke hitte, dan de allerintiemste?

Toen — toch — de bel — schreden in de gang.

Daar trad de kamer binnen een onzer handelsvorstinnen.

Groote, statige dame, moeder van zeer vele kinderen. Geen persoonlijke bekende hier, maar nu schoot me te binnen: een harer zoons was een vriend van den overledene. Ze moest van heel ver zijn gekomen, want ik wist, ze was naar buiten, en haar buiten lag een lange reis ver —

Nooit had ze de arme moeder nog ontmoet. Hoe zei ze 't, een-

voudig, dat ze als moeder nu komen moest, omdat ze begreep, wat hier door een moeder verloren was. En toen natuurlijk, weer het lange, droeve verhaal, en ze wilde alle bijzonderheden weten, stelde telkens zelf een vraag. Lang niet altijd konden de ouders antwoorden. Ze wisten zelf alles slechts in hoofdtrekken.

Toen zei ze: „Ach ja — dat heeft hij natuurlijk ergens opgedaan. Hoe gaat dat? Ik houd mijn hart zoo dikwijls vast. Er zijn er van mij op 't oogeblik zes in 't buitenland, ieder alleen, de een voor kort, de ander voor lang — de een blijft op ééne plaats en de andere reist en trekt. En natuurlijk zeg je dan maar niet:

Alsjeblieft, hier is een volle buidel, neem nu altijd een hotel eerste klas en reis altijd eerste klas. Welneen, je dwingt ze, het zuinig aan te doen, en dan komen ze wel eens niet al te best terecht. Ik heb er wel eens een paar thuis gekregen, gewoon onder het ongedierte..... Ja, hoe is dat? Verwennen mag je ze niet.....”

Natuurlijk zei ik niets dien middag. Maar onmiddellijk rees in me een ernstig protest. En telkens beleef ik om me heen toestanden, dit dat protest ernstiger maken. Tot ik 't nu eens uitschrijven wil.

Zoo op 't oog had die moeder heelemaal gelijk. Natuurlijk zeg je niet — nooit — al was je Rockefeller in eigen persoon, tegen je opgroeiende kinderen: „Hier is een volle buidel, neem altijd alles eerste klas.” Maar aan de toon dier toch zoo lieve, hartelijke moeder merkte je wel, dat 't niet eens om tweede, misschien nog niet eens om derde klas ging. Dat de koorden van den buidel strak toegetrokken waren — uit opvoedkundig oogpunt. En die strakke koorden vind ik zoo vaak terug, en die vind ik zoo onzinnig. Ja, zelfs misdadig, tegenover de kinderen.

Laat ik gauw de ouders van den armen jongen vrijpleiten. Hij reisde eenvoudig, maar comfortabel. Hij kreeg altijd meer geld mee dan hij noodig zou hebben; hem was altijd geleerd, het niet over de balk te gooien — ook wist hij, hoe hard er voor gewerkt werd. Hij moest rekening en verantwoording afleggen, heeft dat altijd keurig gedaan en kwam altijd nog met een aardige som thuis. En die andere moeder, die haar kinderen had kunnen laten reizen als de koopmanszonen in de acht-tiende eeuw — ik zeg niet, dat ze 't zóó had moeten doen — had hen klaarblijkelijk, uit opvoedkundig oogpunt, beknibbeld op logies, eten en het comfort hunner reisgelegenheden. Denk nu eens even aan het gevaar, dat ze daarbij loopen.

Zeker: iemand, die het niet betalen kan, loopt dat gevaar óók. Maar hier, in dit geval, had dankbaar de gelegenheid aangegrepen moeten

J. TH. KORT

Lange Veerstraat

— HAARLEM —

BEDSPREIËN

Speciaal adres voor

**MATRASSEN, DEKENS,
LEDIKANTEN**

worden, om hen geen gevaar te laten lopen. Geen gevaar van infectie, van ziekte en dood.

Maar er is nog een ander gevaar: de verbittering van het jonge hart. De verwarring van den jongen geest.

Denkt u, dat zoo'n jong mensch het prettig vind, aldus „opgevoed” te worden? Denkt u, dat 't tot zijn heil strekt, als hij het heel erg warm of heel erg koud heeft — en hij weet, dat 't voor zijn moeders inkomen precies 'tzelfde zou zijn, als hij logeerde in een comfortabeler hotel? Denkt u, dat 't tot zijn ontwikkeling bijdraagt, als hij zich heel moe moet loopen, omdat zijn geld op is, en de stad, waar zijn karige portie weer voor hem klaar ligt, eenige uren ver?

Ik zal u zeggen: dit alles verbittert het hart. En hoe ouder de kinderen worden, hoe meer ze in bitterheid terugzien op de uren, waarin ze kou geleden hebben, honger misschien, waarin ze niet hebben kunnen rusten, als ze moe waren, omdat hun bed ongemakkelijk was, of de straat druk. Mogen al deze omstandigheden, als ze onvermijdelijk zijn, sterkend en opvoedend werken — wat ik nog ten zeerste betwijfel, ik geloof, dat hier alleen maar de „koningsmensen” bovenuit komen — als deze omstandigheden kunstmatig zijn aangebracht, bid ik u, me te gelooven, dat ze tot niets leiden dan tot bitterheid des harten, en „kwelling des geestes”.

Wat we dan toch aan geld kunnen missen, onze kinderen opvoedend, moeten we toch in de eerste plaats besteden aan het scheppen van gunstige omstandigheden voor de ontwikkeling van hun lichaam en hun ziel! Gefortuneerde ouders doen vaak de onzinnigste dingen, om hun kinderen maar „niet te verwennen”. Het ergste is dan nog, dat ze al die maatregelen zitten te bepraten en 't goed recht ervan te bepleiten met een armoedig gezicht. Alsof de kinderen in den eigenlijken levensstandaard niet zelf de onomstootelijke bewijzen hebben, dat alles berust op de meest harde, domme willekeur! Hoe moeten zulke kinderen de wereld toch wel aankijken? Hun huiselijk, hun familieleven beschouwen? Als een en al „contrast”, een en al botsing, een en al dwingelandij. En daaruit ontstaat niets dan vervreemding en bitterheid.

O, ze weten het al zelf: ze mogen niet verwend worden. Ze zeggen het met bitteren spot, als je hen verrast in eigenaardige omstandigheden. De reeds meerderjarige jongen, en hij kan niet met je mee in de tram, want zijn geld is op. Je kent hem — over de balk gooien, het verbrassen doet hij niet. In den ijskoude winteravond loopt hij den grooten afstand

naar zijn huis-als-een-paleis, waar de groote luxewagen in de garage staat.

En een zeventienjarig meisje moet smeeken om nu toch eindelijk óók eens, al is 't maar een randje bont op haar mantel, zoo'n groote kraag hoeft niet eens. Bont op een mantel — dat is: verwennen.

Vader, we willen ze dan toch maar liever een klein beetje verwennen, nietwaar? Wat we hun geven kunnen aan ontspanning voor hun groeiend lichaam, dat zullen we hun geven, nietwaar? We laten hen tennissen en roeien en zwemmen en schaatsenrijden en fietsen. En ze behoeven hun nek niet te breken over te oude, niet meer te repareren schoenen, nietwaar? En ze hoeven niet met een zwart pak te zwemmen, als iedereen nu juist weer een blauw of een rood heeft?

En wat we ze kunnen geven aan rijkdom voor hun geest, dat krijgen ze, nietwaar? Eens een mooi concert, eens een geschikt toneelstuk. En hun kamer, waarin ze zooveel uren moeten werken, die maken we gezellig, nietwaar? Warm, en met wat moois erin om naar te kijken, om te gebruiken — om 't prettig te hebben, ondanks alle harde werk.

Vader, wij samen zullen hen een beetje verwennen, dat niets hun groei en hun bloei stoort. Ze gaan een wereld in, waarin het niet makkelijk zal zijn. Ik ben niet bang voor verweekelijking. Ik geloof in een onbeperkt aanpassingsvermogen. Eerst op volle krachten. Laat dan komen, wat wil.

Hoeveel sterker zullen ze staan, dan de armen met een belemmerd lichaam, een gekneusd hart, een verformfaaide ziel en een gekortwiekte of zelfs gekooide geest.